

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

2020

Julkiset menot kasvoivat voimakkaasti vuonna 2020

Julkisyhteisöjen sulautetut kokonaismenot olivat Tilastokeskuksen tietojen mukaan 57,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2020. Vuonna 2019 vastaava luku oli 53,3 prosenttia. Koronapandemian vuoksi etenkin työttömyysetuuksia ja yritystukia maksettiin edellisiä vuosia enemmän. Yli puolet julkisyhteisöjen menojen kasvusta tuli sosiaaliturvasta ja yritystoiminnan tukemisesta.

Julkisyhteisöjen menojen tehtäväjakauma vuonna 2020

	Tehtävän osuus kokonaismenoista, %	Tehtävän osuus nettomenoista, % ¹⁾	Tehtävän osuus kulutusmenoista, %
G01 Yleinen julkishallinto	14,6	11,0	12,4
G02 Puolustus	2,4	2,5	4,9
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2,0	2,1	4,1
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	9,1	9,0	9,3
G05 Ympäristönsuojelu	0,4	0,3	0,6
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	0,6	0,2	0,4
G07 Terveystieteiden tutkimus	13,4	13,1	25,9
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2,6	2,7	3,7
G09 Koulutus	10,2	10,6	17,4
G10 Sosiaaliturva	44,6	48,5	21,3
G0 Tehtävät yhteensä	100,0	100,0	100,0

1) Nettomenot = kokonaismenot vähennettynä saaduilla myynti- ja maksutulolla sekä tuotoksella omaan loppukäyttöön.

Julkisyhteisöjen menot yhteensä

Julkisyhteisöjen sulautetut kokonaismenot olivat 135,7 miljardia euroa vuonna 2020. Sulautetuista menoista on poistettu julkisyhteisöjen alasektoreiden, esimerkiksi valtion ja paikallishallinnon, väliset tulonsiirrot. Sulautetut kokonaismenot kasvoivat 7,9 miljardia euroa eli 6,2 prosenttia edellisvuodesta. Samaan aikaan bruttokansantuote pieneni käypähintaisesti 1,6 prosenttia, joten julkisyhteisöjen menojen suhde bruttokansantuotteeseen kasvoi huomattavasti.

Sosiaaliturva muodostaa julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaismenoista suurimman yksittäisen menoluokan ja sen osuus kokonaismenoista vuonna 2020 oli 44,6 prosenttia. Sosiaaliturvamenot kasvoivat 2,9 miljardia

euroa eli 5,0 prosenttia edellisvuodesta. Vaikka sosiaaliturvamenot kasvoivat kaikista menoluokista euromääräisesti eniten, niiden osuus kokonaismenoista kuitenkin laski edellisvuodesta hieman, sillä ne kasvoivat suhteellisesti kokonaismenoja hitaammin. Suurin osa sosiaaliturvamenojen kasvusta tuli vuonna 2020 työttömyysetuuksista ja eläkkeistä. Työttömyyteen liittyvät menot kasvoivat 1,3 miljardia euroa ja vanhuuteen liittyvät menot 1,2 miljardia euroa.

Julkisyhteisöjen sulautuista kokonaismenoista suhteellisesti eniten vuonna 2020 kasvoivat elinkeinoelämän edistämiseen liittyvät menot. Ne kasvoivat 2,2 miljardia euroa eli 22,0 prosenttia edellisvuodesta. Kasvusta suurin osa tuli valtion ja paikallishallinnon maksamista tukipalkkioista eli erilaista yritystoiminnan tuista.

Taloustoimittain tarkasteltuna julkisyhteisöjen menoista eniten kasvoivat vuonna 2020 rahamääräiset sosiaalietuudet sekä tukipalkkiot. Maksetut rahamääräiset sosiaalietuudet kasvoivat 2,6 miljardia euroa eli 5,9 prosenttia edellisvuodesta. Tukipalkkiot kasvoivat 1,8 miljardia euroa eli peräti 67,7 prosenttia edellisvuodesta.

Alasektoreiden menot

Julkisyhteisöjen menoja on tapana tarkastella sulautettuina menoina, mutta julkisyhteisöjen alasektoreiden menoja sen sijaan tarkastellaan yleensä sulauttamattomina, eli poistamatta alasektoreiden välisiä tulonsiirtoja. Vuonna 2020 julkisyhteisöjen sulautetuista kokonaismenoista 26,8 prosenttia oli valtiohallinnon, 39,6 prosenttia paikallishallinnon ja 33,7 prosenttia sosiaaliturvarahastojen menoja.

Vuonna 2020 valtionhallinnon sulauttamattomat kokonaismenot kasvoivat 8,0 miljardia euroa eli 13,1 prosenttia edellisvuodesta. Tästä kasvusta kuitenkin 4,6 miljardia euroa kohdistui tulonsiirtoihin muille julkisyhteisöjen alasektoreille, eli ne sulautuvat pois koko julkisyhteisöjen tasolla. Tehtäväluokista valtionhallinnon menot kasvoivat eniten elinkeinoelämän edistämisen tehtävällä, pääosin yritystukien kasvun vuoksi. Paikallishallinnon menot kasvoivat 1,9 miljardia euroa eli 3,6 prosenttia. Paikallishallinnon menoissa suurin kasvu kohdistui terveydenhuoltoon. Sosiaaliturvarahastoista työeläkelaitosten menot kasvoivat 0,8 miljardia euroa eli 3,0 prosenttia ja muiden sosiaaliturvarahastojen menot kasvoivat 2,2 miljardia eli 12,1 prosenttia. Työeläkelaitosten menoista kasvoivat lähinnä maksetut työeläkkeet. Muilla sosiaaliturvarahastoilla menoissa oli kasvua useilla sosiaaliturvaan liittyvillä tehtävillä, mutta erityisesti työttömyysetuusmenoissa.

Netto- ja kulutusmenot

Julkisyhteisöjen kokonaismenot ovat luonteeltaan bruttomenoja, joissa ei huomioida tehtäville kohdistuvia tuloja. Tilaston nettomenot saadaan, kun kokonaismenoista vähennetään myynti- ja maksutulot sekä tuotos omaan loppukäyttöön. Tällöin esimerkiksi julkisyhteisöjen yrityksiltä, kotitalouksilta tai toisilta julkisyhteisöiltä saamat myyntituotot ja palvelumaksut vähentävät kyseisen tehtävän menoja. Nettomenoista ei kuitenkaan ole vähennetty julkisyhteisöjen toisilleen tai itselleen maksamia veroja kuten arvonlisäveroa eikä sosiaalivakuutusmaksuja.

Vertailukelpoinen mittari on myös julkisyhteisöjen kulutusmenot, joka kuvaa julkisyhteisöille palvelujen tuotannosta aiheutuneita juoksevia menoja, vähennettyinä palveluista saaduilla palvelumaksuilla ja muilla palveluiden myyntituloilla.

Vuonna 2020 julkisyhteisöjen sulautetut nettomenot olivat 120,0 miljardia euroa. Nettomenojen suhde bruttokansantuotteeseen oli 50,9 prosenttia, joka oli 4,1 prosenttiyksikköä edellisvuotta korkeampi. Julkisyhteisöjen kulutusmenot olivat 57,8 miljardia euroa eli 24,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen, kasvua edellisvuodesta 1,3 prosenttiyksikköä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen kokonaismenot tehtävittäin ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen kulutusmenot tehtävittäin ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa.....	4
Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen menot taloustoimittain ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa.....	4
Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen kokonaismenot tehtävittäin ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa¹⁾

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
G0 Tehtävä yhteensä	135 745	69 648	54 654	49 057
G01 Yleinen julkishallinto	19 882	15 388	9 963	14
G02 Puolustus	3 240	3 240	..	..
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2 758	2 275	517	..
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	12 325	9 128	3 695	..
G05 Ympäristönsuojelu	543	414	154	..
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	760	311	467	..
G07 Terveydenhuolto	18 159	8 521	14 824	2 723
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	3 593	1 737	2 151	..
G09 Koulutus	13 891	7 937	9 181	768
G10 Sosiaaliturva	60 594	20 697	13 702	45 552

1) Julkisyhteisöjen kokonaismenot sulautettuja, alasektoreiden sulauttamattomia.

Liitetaulukko 2. Julkisyhteisöjen kulutusmenot tehtävittäin ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
G0 Tehtävä yhteensä	57 779	15 196	38 809	3 774
G01 Yleinen julkishallinto	7 140	3 009	4 130	1
G02 Puolustus	2 809	2 809	..	..
G03 Yleinen järjestys ja turvallisuus	2 381	1 906	475	..
G04 Elinkeinoelämän edistäminen	5 359	3 513	1 846	..
G05 Ympäristönsuojelu	340	267	73	..
G06 Asuminen ja yhdyskuntapalvelut	252	79	173	..
G07 Terveydenhuolto	14 979	438	12 102	2 439
G08 Vapaa-aika, kulttuuri ja uskonto	2 150	607	1 543	..
G09 Koulutus	10 070	2 155	7 878	37
G10 Sosiaaliturva	12 299	413	10 589	1 297

Liitetaulukko 3. Julkisyhteisöjen menot taloustoimittain ja sektoreittain 2020, miljoonaa euroa¹⁾

	S13 Julkisyhteisöt	S1311 Valtionhallinto	S1313 Paikallishallinto	S1314 Sosiaaliturvarahastot
Väliuotekäyttö	26 765	7 438	18 276	1 051
Palkansaajakorvaukset	30 471	7 405	22 380	686
Maksetut tukipalkkiot	4 369	3 867	502	..
Omaisuusmenot	1 596	1 518	81	13
Sosiaalietuudet	53 732	4 745	5 287	43 700
Maksetut tulonsiirrot	6 669	39 126	1 391	3 623
Pääoman bruttomuodostus ja muiden kuin rahoitusvarojen hankinta	11 336	4 659	6 708	-31
Maksetut pääomansiirrot	596	700	17	6
Muut menot	211	190	12	9
Kokonaismenot	135 745	69 648	54 654	49 057

1) Julkisyhteisöjen (S13) tason omaisuusmenot, tulonsiirrot, pääomansiirrot ja kokonaismenot sulautettuja, alasektoreiden sulauttamattomia

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin

Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto kuvaa julkisyhteisöt-sektorin ja sen alasektoreiden kokonaismenojen jakautumista tehtävittäin Euroopan kansantalouden tilinpidon (EKT 2010) tehtäväluokituksen COFOG (Classification of the Functions of Government) mukaan sekä menolajeittain. Tilaston avulla voidaan seurata talouspolitiikan tavoitteiden toteutumista julkisten menojen rakenteen muutosten avulla.

Tilasto pohjautuu kansantalouden tilinpidon tietoihin.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto on kansantalouden tilinpidon mukainen johdettu tilasto. Tilaston perusjoukko, käytetyt perusaineistot ja tutkimusasetelma ovat samat kuin kansantalouden tilinpidossa. Tilasto on kokonaistutkimus ja tiedot saadaan valtion kirjanpitoaineistosta, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksiin perustuvasta tilastokyselystä sekä sosiaaliturvarahastojen tuloslaskelmista, vuosikertomuksista ja tilastoista. Lähteenä ovat myös julkisyhteisöihin luokiteltujen yhtiöiden tilinpäätöstiedot.

EU:n jäsenmaat toimittavat julkisyhteisöjen menoja tehtävittäin koskevat tiedot Eurostatille pohjautuen Euroopan parlamentin ja neuvoston EKT 2010 -asetukseen.

Tilastossa käytetyt luokitukset ovat sektoriluokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus sekä menolajiluokitus. Sektoriluokitus löytyy Tilastokeskuksen luokitustietokannasta. Sektoriluokituksen mukaan julkisyhteisöihin Suomessa luetaan valtio, kunnat ja kuntayhtymät, Ahvenanmaan maakuntahallinto sekä sosiaaliturvarahastot. Valtio- ja kuntasektoriin ei lueta sellaisia valtion ja kuntien liikelaitoksia, jotka ovat markkinatuottajia. Valtiosektoriin luetaan budjettitalouden ohella mm. budjetin ulkopuoliset rahastot, yliopistot, Yleisradio, Senaatti-Kiinteistöt ja yliopistojen kiinteistöyhtiöt. Paikallishallintosektoriin luetaan kunnat ja kuntayhtymät, ammattikorkeakoulu-yhtiöt sekä kuntien omistamat yhtiöt, jotka tuottavat palveluja lähinnä omistajilleen. Sosiaaliturvarahastoihin luetaan Suomessa julkisen vallan säätämää sosiaaliturvaa hoitavat yksiköt. Näitä ovat perusturvaa toteuttavat yksiköt, kuten Kansaneläkelaitos, Työttömyysvakuutusrahasto, työttömyyskassat, sairauskassat, työttömyyskassat, lakisääteistä työeläkevakuutusta hoitavat yhtiöt, eläkesäätiöt, eläkekassat ja julkiset laitokset (esim. Keva). Työeläkelaitokset määriteltiin tilastoinnissa osaksi Suomen julkisyhteisöjä EU:n komission tammikuussa 1997 tekemällä erityisellä päätöksellä.

Menolajit, jotka perustuvat EKT 2010:n taloustoimiin, ovat:

- Välituotekäyttö
- Maksetut verot (pl. pääomaverot)
- Palkansaajakorvaukset
- Tukipalkkiot
- Omaisuusmenot
- Sosiaalietuudet (ml. luontoismuotoiset sosiaalietuudet)
- Muut tulonsiirrot
- Pääomansiirrot
- Pääoman bruttomuodostus
- Valmistamattomien muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinnat

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa käytetty kokonaismenojen käsite perustuu yllämainittuun EKT 2010 -asetukseen.

Julkisyhteisöt yhteensä -tasolla kokonaismenot esitetään sulautettuna siten, että alasektoreiden väliset korot, sekä tulo- ja pääomansiirrot eliminoidaan. Alasektoreiden tasolla menot esitetään sulauttamattomina.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto on vuositilasto ja ilmestyy kerran vuodessa joulukuussa. Vuonna t ilmestynvä tilasto koskee vuotta t-1 ja sitä aikaisempia vuosia. Tilaston tiedot ovat vuoden t-1 osalta tarkistettuja ennakkotietoja ja aikaisempien vuosien osalta lopullisia tietoja.

Tiedot voivat muuttua kansantalouden tilinpidon tietojen tarkentuessa.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilasto julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, josta löytyvät myös tilaston metatiedot (<http://tilastokeskus.fi/til/jmete/index.html>).

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston tiedot ovat yhdenmukaisia kansantalouden tilinpidon tietojen kanssa ja kansainvälisesti vertailukelpoisia EU:n jäsenmaiden kesken. Vertailukelpoiset aikasarjat ovat saatavilla vuodesta 1990 alkaen. EU:n tilasto löytyy Eurostatin web-sivuilta.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Julkisyhteisöjen menot tehtävittäin ovat määritelmiltään yhteneväisiä EU:n kansantalouden tilinpidon (EKT 2010) määritelmien kanssa

Lisätietoja

Ohto Soininvaara 029 551 3046

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

rahoitus.tilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute